

I morgen. Følg med på nettserien
5 myter! Hver fredag på ap.no/5myter

sikt over avtaler, organisering av hverdagen, fullføring av oppgaver og kontroll av impulser.

For å få diagnosen ADHD må spesifikke krav om både symptomer og funksjonsnedsettelse oppfylles. Studier viser at ca. 30-40 prosent av dem som tilfredsstiller diagnosekriteriene som barn fortsetter å ha ADHD som voksne. Gjennomsnittlig 3,5 prosent av den voksne befolkningen fyller diagnosekriteriene for ADHD.

Barn med ADHD får ofte sosiale og skolemessige utfordringer. Både oppmerksomhetsproblemer, impulsivitet og hyperaktivitet kan skape problemer. Hos voksne vil symptomene kunne påvirke fungering og prestasjoner i skole- og arbeidssituasjoner. I tillegg har også mange med ADHD lav livskvalitet og risiko for flere andre psykiske lidelser som depresjon, angst og rusproblemer.

Behandling nytter

Medisiner mot ADHD-symptomer, såkalt sentralstimulerende legemidler, har vist seg å være en effektiv behandling for redusering av symptomer for mange. I vår un-

dersøkelse fant vi at tidlig behandling med medisiner hadde positiv virkning på det å være i arbeid eller studier.

Det samme fant man også i en tidligere norsk studie gjort av Anne Halmøy og kolleger, publisert i 2009. Tidlig oppdagelse og behandling av ADHD ser derfor ut til å være viktig.

Ikke alle har nytte av medisiner mot ADHD eller får uakseptable bivirkninger. Derfor er det mange som ikke får eller slutter med slike medisiner. Moderne psykologisk behandling har imidlertid også vist seg å være en effektiv behandlingsform. Særlig gjelder dette kognitiv adferdsterapi som innebærer mulighet til å endre negative og skadelige tanker en har om en selv og ulike situasjoner, samt å utvikle mer hensiktsmessige handlingsmønstre.

Derfor innebærer moderne behandling ved ADHD at førstevalget for behandling er å kombinere medisiner og psykologisk behandling.

Det store antallet med ADHD som faller ut av arbeidslivet tyder på at en slik behandling kan

redde manges plass i samfunnet og gi dem et bedre liv, og at flere trenger et slikt tilbud.

Fortellingene om «Ola» og «Kari» er basert på forskernes kunnskap om ADHD. Deres problemer kan ligne på mange andres, men de er ikke personer som finnes i virkeligheten.

Les mer på nett

 Viten er Aftenpostens digitale satsing på forskning og vitenskap, der forskere fra hele landet bidrar med artikler, debatt og essays. Du kan lese en rekke aktuelle artikler på ap.no/viten

Vil du bli Vitenforfatter?

Vi søker forskere og akademikere innen alle fagfelt som vil skrive om egen forskning eller formidle aktuelt vitenskapstoff. **Kontakt Mina Hauge Nærland, mina@aftenposten.no**

Hver uke skriver våre Uviten-spaltister om det de mener er dårlig forskning, flau formidling, kunnskapsløse politiske forslag og ren fusk.

Pikettys antagelser

Uviten

Magne Mogstad
første-amanuensis ved Department of Economics, University of Chicago

Tarjei Havnes
første-amanuensis ved økonomisk institutt, Universitetet i Oslo

Det er gode grunner til at Thomas Pikettys forklaringer har møtt motbør fra ledende økonomer.

Thomas Pikettys bok *Kapital i det 21. århundret* har endret debatten om ulikhet, både i akademiske og politiske kretser. Boken bygger på Pikettys betydelige innsats for å kartlegge ulikhet i inntekt og formue over de siste 200 årene. Sammen med fremtredende økonomer som Tony Atkinson, Emmanuel Saez, og vår egen Rolf Aaberge, har Piketty gravd i arkiver og kartlagt ulikheten i en rekke land. Dataene er gjort tilgjengelige for alle og vil uten tvil bidra til ny viten i mange år fremover.

Kapital og inntekt

I boken går Piketty et skritt videre. I tillegg til å beskrive endringene i ulikhet, forsøker han å forklare mekanismene som ligger bak, å spå om utviklingen fremover og å gi forslag til politikk som kan motvirke spådommene.

Et hovedpoeng for Piketty er forholdet mellom kapital og inntekt. I boken viser han at kapitalen i forhold til inntekt sank de 50 første årene etter 1900, for den igjen økte betydelig. I dag er forholdet nesten tilbake til der det var i 1900.

Pikettys forklaring er at inntektsveksten i den kapitalistiske økonomien er lav, mens avkastningen på kapital er høy. Dermed, hevder Piketty, vil kapital vokse raskere enn inntekt, og økonomien ubønhørlig dras i retning av voksende ulikhet.

Motbør fra økonomer

Forklaringen og spådommene har imidlertid møtt motbør fra en rekke ledende økonomer. For det første er

det bare i helt ekstreme tilfeller at forklaringen til Piketty vil gi stadig voksende ulikhet: Det krever at kapitalerne konsumerer og donerer vekklite, overfører hele formuen som arv til sitt ene barn, knapt betaler skatt og investerer optimalt. Dette ser ikke ut til å være noen god beskrivelse av verdens kapitaliere. For eksempel har 127 av verdens aller rikeste lovet å gi bort over halvparten av formuen til veldedighet i Bill Gates' The Giving Pledge.

For det andre skulle Pikettys forklaring tilsi at arv forklarer en stor og stadig større del av konsentrasjonen blant de aller rikeste. Data fra USA tyder imidlertid på at arv forklarer overraskende lite av denne konsentrasjonen. For eksempel sank andelen arvinger på Forbes 400-liste fra 36 prosent i 1982 til 16 prosent i 2003.

For det tredje ser forholdet mellom avkastningen på kapital og inntekt, Pikettys favorittsammenheng, ut til å forklare lite av utviklingen i formuesulikheten. Sammenhengen er til og med ofte negativ, det motsatte av hva Pikettys teori skulle tilsi.

Bolig forklarer det meste

Og sist, men ikke minst, inkluderer Pikettys kapitalbegrep ikke bare vanlige former for kapital som maskiner, fabrikker og bygninger, men også formuesobjekter som bolig. Siden bolig er den klart største delen av formuen til det brede lag av folket, er dette skillet ikke uvesentlig.

En grundig analyse av Pikettys data viser faktisk at veksten i forholdet mellom hans kapitalmål og inntekt i hovedsak er drevet av økte boligpriser. Dette betyr på den ene siden at veksten ikke kan fortelle oss noe særlig om hvordan overskuddet i produksjonen fordeles. På den andre siden forteller det at hovedforklaringen på veksten må ligge i driverne bak de økte boligprisene. Økt opphopning av kapital blant de rikeste virker som en lite sannsynlig kandidat i så måte.

Uviten spaltister

Nina Kristiansen, Simen Gaure, Kristian Gundersen, Tarjei Havnes og Magne Mogstad